

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUČNIKOVA ULICA 6 — TELEFON: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26 — Izbija vsak dan opoldne — Mesecna naročnina 11.— R.
REKLAMNO ZASTOPSTVO na oglaševanje in izdajanje: Izbija vsak dan opoldne — Mesecna naročnina 11.— R.
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

Il porto di Pantelleria attaccato

Due apparecchi nemici abbattuti

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica:
Velicoli germanici da combattimento hanno attaccato il porto di Pantelleria. Limitate azioni di offesa aerea sono state compiute dal nemico su alcuni minori

centri della Calabria e della Sicilia senza causare danni apprezzabili.

A sud-ovest di Sciacca (Agrigento) due apparecchi venivano abbattuti in mare da nostri cacciatori.

Napad na pristanišče Pantellerijo

Dve sovražni letali sestreljeni

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 17. junija naslednje 1118. vojno poročilo:
Nemška bojna letala so napadla luko na Pantelleriji.
Sovražnik je izvršil omejene letalske

napadalne akcije nad nekoliko manjšimi središči Calabrije in Sicilije, ne da bi povzročili ovazevalne vredno škodo.
Na jugozapadu Selace (Agrigento) so naši lovci sestrelili v morje dve letali.

Obljube in stvarnost

Italijanski odgovor na vabeče ponudbe Londona in Washingtona — Huda zmota Anglosasov glede italijanskega naroda

Lausanne, 17. jun. s. List »Tribune de Lausanne« objavila članek o italijanskem odporu in piše med drugim:
Uradni govorniki v Londonu in Washingtonu pravijo, da bi moral italijanski narod prositi za mir. Če bi hoteli verjeti tem modernim sironam, ima Italija vse pridobiti, če bi prevrnila sedanje zavezništvo. Zagotovljeno bi ji bilo mesto, ki ji pripada med kolonialnimi silami. Te ponudbe so brez dvoma vabeče, toda kratak premislek pokaže, da njih izvedba nikakor ni enostavna. Nedavna zgodovina kaže, da se noben narod, ki je opustil borbo, ne more veseliti svojega sklepa. Vojne Belgije, Nizozemske in Francije so kapitulirale, toda nobena vojna strahota ni bila prihranjena civilnemu prebivalstvu teh držav. Verjetno bi Italija spoznala enako usodo. In tudi, kako bi mogla Anglija držati svoje obljube glede kolonij? Ali bi omogočila Italiji povratek v Etiopijo s tem, da bi zopet pregledala Negusa? Ali bi pustila, da bi Italija zopet prišla v Libijo? Težko je odkriti znake padanja italijanske morale v sedanjih okoliščinah, vprašamo pa se znaki moralnega ojačenja. Uradna Italija in prebivalstvo se zdita trdno odločena za vztrajanje do skrajnosti v primeru neposrednega vdora in nič nam ne dovoljuje

dvomiti, da res ne bo tako v stvarnosti. Zavezniki se morajo čutiti nekoliko razočarani in misliti, da so se zmotili, ko so smatrali Italijo za slabo točko Osi. Ali bo to razočaranje dovedlo do sprememb v strateških načrtih? Ali bo sovražnik opustil vdor na polotok?

Ameriške utvare

Buenos Aires, 17. jun. s. Major Elliot piše v »New Herald Tribune«, da osvoboditev Pantellerije ni velika zmaga, temveč samo krajinski uspeh. V uradnih komentarjih in v člankih listov se lahko ugotovi dve obžalovanja vredni tendenci. Zatrjuje se, da je padec Pantellerije dokaz, da letalske sile lahko same odločajo o zmagi. Na drugi strani se trdi, da je osvoboditev Pantellerije dokaz o zlomu italijanske morale. Nobeno izmed teh točk ni ustreza resnici. Pantellerija se je morala predati zaradi kombinirane blokade bombnih letal in pomorskih sil. Pantellerija je zelo majhen otok, ki nima na razpolago dovolj pitne vode. Pantellerija je bila izpostavljena najsilovitejšemu bombardiranju v vojaški zgodovini. Vsaka garnizija bi se v takih okoliščinah po 20dnevni borbi prelaša. Ni moč torej dvomiti o morali Italijanov.

Za vselej konec angloameriških intrig na prostoru Velike vzhodne Azije

Pomemben govor japonskega zunanjega ministra v japonskem parlamentu — Ideal resničnega sodelovanja azijskih narodov se uresničuje

Tokio, 17. jun. s. Japonski zunanji minister Sigemitsu je imel v parlamentu naslednji govor:

V svojem govoru v parlamentu je ministrski predsednik Tojo obrazložil, kakšna je nespremljiva politika Japonske, da se osvobodijo Velika Azija verig imperializma, v katerih so azijski narodi mnogo trpeli in da vzpostavijo njih naravne pravice. Podčrtajo potrebo, da je treba graditi in brati za vsako ceno Veliko vzhodno Azijo pred angloameriškim zatiranjem, je ministrski predsednik omenil, da je trdno zakoreninjeno prepričanje vseh azijskih narodov, da brez zmagovalne zaključke te vojne ne more biti osvoboditve. Ministrski predsednik je podčrtal, da je zdaj primeren trenutek za to deželo, da se izpolni njene gorde želje. Ministrski predsednik je prikazal več stvarnih in dokončnih predlogov, po katerih naj bi azijski narodi zopet pridobili mesto, ki jim prišče. Koncept ministrskega predsednika upošteva mednarodne odnose na osnovi dobrega sosedstva in medsebojnega blagostanja ter na načelih enakosti in medsebojnosti. To se bo uresničilo z utrditvijo popolne neodvisnosti nekaterih članov družine azijskih narodov, drugim pa bo dopuščeno primerno postopno sodelovanje v upravljanju njih zemlje. Obnova področja Velike vzhodne Azije po teh načelih in obramba pred inozemskimi manjšinami sta bila jedro Tojovega govora. Načelo, da se omogoči vsem članom Velike vzhodne Azije dosegajo želje o neodvisnosti in enakosti, je Japonska že v preteklosti izpolnila v politiki do Kitajske. Ta čimtelj je vzpostavil novo zgodovinsko dobo odnosov z Japonsko. Nadaljnji razvoj tega narodnega programa je bil uresničen napram Kitajski in njen duh se je razširil do slehernega kora Velike vzhodne Azije ob najtesnejšem edinstvu vseh ras, ki predstavljajo to ozemlje in ki so glavni temelj za obnovo Azije. Ni potrebno, da vas spominjam na tega duha dobrote in pravičnosti, ki je osnova japonskega imperija. Ni novega v tej nespremenljivi politiki Japonske. Teh načel sodelovanja, dobrega sosedstva in medsebojnega dobrega volje so si vedno želeli na vseh koncih sveta. Mi Japanci smo prežeti s temi plemenitimi ideali od dore ustanovitve našega imperija. Čas je dal prav tem starim idealom, ki so vedno novi in pod tem vidikom vam želim govoriti. Tako je zgodovina označila narod-

no politiko, katero so Anglija, Amerika in Nizozemska izvajale napram drugim narodom in celinam in zlasti na Vzhodu. Tradicionalna oblika te njih politike je bila »deli in vladaj«. Anglija je vedno izvajala to politiko v upravljanju Indije, dočim je v Evropi vzdrževala ravnotežje sil v svoji prid. V politiki do Vzhoda sta Anglija in Amerika vedno stremeli po tem, da izgrita Kitajsko ob vsaki priliki proti Japonski in vedno sta tako delali, da noben vzhodni narod ni mogel postati močan. V bistvu sta ti dve sili vedno skušali porušiti stalnost na Vzhodu, da bi zadovoljili svoje politične stremiljenja. To je bila politika uničevanja. V odpravi te uničevalne politike, intrig in delitev je ključ našega velikega programa na gospodarskem področju. To uničevalno politiko hočemo nadomestiti z idealom obnavljanja na področju Azije. Kakšna je bila politika zapadnih demokratičar na področju gospodarstva in zlasti upravljanja kolonij? To je bila vedno politika zaprtih vrat in monopolnega izkoriščanja, ki je v odločnem nasprotju z našimi napori medsebojnega blagostanja in sodelovanja z vsemi sosedmi.

Iz tega očitno sledi, da ne bo mogoče pričeti poti obnavljanja Azije, če ne bomo mi odločno odstranili zla iz preteklosti, ki sta ga Amerika in Anglija povzročili v politiki in gospodarstvu. Ob raznih prilikah v preteklosti je Japonska skušala premagati to zlo, izvajajoč velika načela naše politike, toda vedno so nam to onemogočile intrige Anglije in Amerike. Krempitji tega zla so bili uničeni z uspehi vojne japonske mornarice in vojske. Danes obišna področja vzhodne Azije, katere je vojna očistila, niso več v stanju kolonialnega podjarmljenja. V preteklosti je bila politika Amerike in Anglije vedno politika zaprtih vrat in monopolnega izkoriščanja, dočim sta se ti dve državi priključevali za šampione miru in reda. Povsod je prodrla njuna politika in povsod je povzročila gospodarsko bedo. Zamrzavanje kreditov, ki je bilo proti nam naperjeno, je eden izmed zlogodnih. Ko nam je Amerika odvzela našo legitimna trgovinska sredstva, je vedela, da je dejansko storila vojno dejanje. Obracajoč se k Evropi, lahko tam opazujemo obnavljanje prizor svetovnega reda. Vidimo Italijo in Nemčijo, ki ščiti majhne narode. Nepristransko sodeč je izven dvo-

Tajnik Stranke sprejel vojaške kaplane

Rim, 17. jun. s. Tajnik Stranke je oo navzočnosti podtajnika Cucca in Valica ter članov narodnega direktorija Molina in Giamurca, vojaškega ordinarija monsig. Bartolomeja, generalnega inspektorja kaplanov Milice don Rubina in generalnega inspektorja kaplanov GILA monsig. Giordani sprejel v sedežu Littorija skupino velikih pohabljenec in večkrat odlikovanih vojaških kaplanov, ki so se borili v Kraljevi vojski in Milici ter se nedavno vrnili v domovino iz ujetništva. Hrabre tovariše je minister Scorza pohvalil in jim zatrl, da italijanski narod je in mora biti vedno bolj stranski okrog borcev, ki hrabro branijo slavno usodo preko vseh žrtve.

Bolgarska naredna zveza

Sofija, 17. jun. s. Ministrski predsednik Filov je očital parlamentarni večini podrobnosti o ustanovitvi velike skupine narodnega značaja, ki ne imela videza stranke, temveč bo pod imenom »Bolgarska narodna zveza« zbrala vse zdrave in proizvajalne sile, tako kolektivno kakor posamezno, v svrhu organizacije obrambe interesov države in naroda. Načrt je bil soglasno sprejet. V kratkem bo objavljen statut in organizacijske podrobnosti zveze.

Srbski ministri med narodom

Beograd, 17. jun. s. Nekateri člani srbske vlade so v pokrajini govorili na velikih ljudskih zbranih za binkošne praznike. Minister za narodno gospodarstvo Nedeljković je govoril v Nisu pred 6000 ljudmi ter je pozval svoje rojake, naj se ne dajo preslepiti od Anglije in boljševikov in naj ne delajo proti interesom lastne države. Ti interesi zahtevajo od Srbov, da hodijo po poti sprave in zbliževanja z Osi v okviru novega evropskega reda. V Jagodini je govoril pravosodni minister, ki je zatrl, da mora Srbija izvajati mirno politiko v narodnem interesu. Srbija je zgubila vojno in zdaj mora biti pozorna, da ne izgubi še miru.

Razmah židovstva v Palestini

Ankara, 17. jun. s. V prvem tromesečju tega leta je bilo v Palestini odprtih 309 novih židovskih trgovskih družb s skupnim kapitalom 670.000 sterlingov, medtem ko je 45 drugih akciskih družb, ki so tudi židovske, povečalo svoj kapital za pol milijona sterlingov. To je zgled, kako zna židovstvo izkoriščati vojno, da se samo obogati. Brez vojne židovski posli ne uspevajo. Židje delajo po vsem svetu, da nastane nove vojne. Ta vojna, »njih vojna«, vojna, katero so skrbno pripravili, naj bi jih dovedla do vrhunca sile in moči po vsem svetu. Primer iz Palestine je samo epizoda. Cilj židovskega vampirja je, da izsesa vse, kar je mogoče, iz življenjskih virov sveta.

Bombni atentat v južno-afriškem kinematografu

Lorenzo Marquez 16. junija. s. V kinematografu v mestu Germiston, Južna Afrika, sta eksplodirali dve bombi in napravili precej škode. Vzrok za to teroristično dejanje še ni znan.

Izbruh mehiškega ognjenika

Buenos Aires, 17. jun. s. Iz Mehike poročajo, da je ognjenik Parícutin začel znova delovati. Iz ognjenikovega žrela teče velika reka lave, ki ogroža neposredno podnožje in okolico ognjenika.

ma, da je stalna politika Japonske do vzhodne Azije politika obnove in osvoboditve, ki je v odločnem nasprotju s politiko uničevanja in izživljanja neredov, kakršno sta Amerika in Anglija v preteklosti vedno izvajali. Prepričan sem, da politika po naših načelih mora dobiti podporo vseh narodov na svetu. Prepričan sem, da bodo celo naši sovražniki končno prisiljeni globoko spoštovati pravičnost naše stvari. Mi se bomo borili v tej vojni do zmage. Bojevalci se moramo do zmago vitega cilja, da bomo lahko ustvarili naš velik narodni ideal in da bomo lahko naprej živeli varno kot eden izmed največjih narogov na svetu.

Hvaležnost Filipincev

Manila, 17. jun. s. Predsednik izvrševalne komisije na Filipinih Jorge Vargas je v radiu kemintalni govor japonskega ministrskega predsednika Toja in njegovo obljubo, da bodo Filipini se letos postali neodvisni. Predsednik je izjavil: To je najprej dan v zgodovini filipinskega naroda. Besede ne morejo izraziti našega globokoga ganjenja. Močno smo hvaležni za izjave ministrskega predsednika Toja, da bo Japonska dela Filipinom neodvisnost že letos. Odkrita in plemenita ljubezen Japonske do Filipinov kaže nedvomno, da so Filipini ob Japonski v veselju in trpljenju, v miru in vojni. Obliuba vzbuja v nas čustva popolne lojalnosti brez zadržkov. Vargas je dodal, da je čas najvažnejši čimtelj za Filipine in da bi bil vsakdo, ki bi skušal ovirati pohod Filipinov proti popolni neodvisnosti, očitno znanec in izdajalec Filipinov.

Japonska vojna industrija v polnem razmahu

Tokio, 17. jun. s. Vojni potenciali trojnega pakta stalno narašča. Kakor v Italiji in v Nemčiji, tako delajo vse industrije tudi na Japonskem s polno paro. Japonska oboroževalna industrija bo prihodnje dni razpolagala s tremi milijoni delavcev, ki se bodo pridružili že ogromni delovni armadi.

Krajevni boji na vzhodu

Odbiti sovjetski sunki na finskem odseku — 24 sovjetskih letal sestreljenih

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 17. jun. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:
Z vzhodne fronte poročajo samo o krajevnem bojnem delovanju. V južnem odseku je bilo večeraj brez lastnih izgub sestreljenih 24 sovjetskih letal, izmed katerih so dve uničili madžarski lovci. Na severni fronti so nemške čete zavrile več sovjetskih sunkov.

Letalstvo je pred Pantellerijo zadelo trgovsko ladjo srednje velikosti in pri obo-roženi izvidniški akciji na severnem Atlantiku tovarni parnik s težkimi bombami. Obe ladji sta utrpeli tako hude poškodbe, da je njihovo uničenje gotovo.

Angleški bombniki so zadnjo noč napadli zapadno nemško ozemlje in povzročili z bombami, odvrnjenimi na stanovanjske predele, predvsem v Kölnu izgube med prebivalstvom in škodo na poslopih. Zadele so bile štiri bolnišnice in tri cerkve. Ističasno so posamezna sovražna letala izvedla vznemirjevalne polet nad severno Nemčijo. Ni bilo ugotovljeno, da bi pri teh metalne bombe. Nočni lovci in protiletalsko topništvo so uničili 14 bombnikov. Štiri nadaljnja sovražna letala so bila večeraj sestreljena nad zasedenim zapadnim ozemljem brez lastnih izgub.

Berlin, 17. jun. s. Na polotoku gornjega toka Donca je v zadnjih dneh nekaj tankov tipa »Tiger«, kakor se doznava s pristojnega vira, napadlo večkrat sovražne črte, da bi se očistil teren, ki ne pripada nikomur, od strojniških gnezd v prednjih postojankah in da bi se uničili po načinu kazamat in utrdbe zakopani tanki. Zaradi mogočnega učinkovitosti nemških tankov je uspešno uničilo mnogo sovjetskih tankov ter nekaj kazamat in protiletalskih topov. Na istem področju so strmoglavili, izkoriščajoč polatke izvidništva, napadli vrsto sovražnih topniških postojank in uničili mnogo topov raznega kalibra. Eskadre bojnih letal so napadle sovjetska letališča v Rovenki, Birjukovu in Staroliloku. Mnogo letal, ki so bila pripravljena za odlet, je bilo zadetih in zažganih. V srednjem odseku fronte so bili boljševiki, ki so napadli na dveh točkah južno od Suhinjeve, odbiti. Druge močne napade je blokiralo nemško topništvo. Južnozapadno od Velikih Luk se je nadaljevalo živahno udejstvovanje obojestranskih napadalnih oddelkov.

Pripravljenost nemške vojske

Berlin, 16. jun. s. Glede na sedanjo položaj na vzhodni fronti pripominja vojaški sodelavec DNB v poročilu, ki je bilo ta večer izdano, da se postojanost ostale v zadnjih štirih mesecih neizpremenjene razen neznatnih premaknitve. To dobro relativnega miru je izkoristilo nemško poveljstvo mnogo bolj kakor v prejšnjih pripravljanih dobah. Neštene nove divizije so ojačile armade na vzhodni fronti, topovska moč posameznih divizij, ki je bila že itak visoka, je bila še ojačena z novim oro-

jem, dočim je motorizacija borbenih enic dosegla tako visoko raven, da se lahko govori o »vozeči se frontici«.

Nadalje piše sodelavec nemške agencije, da so bili napori sovražnika v tej dobi borbenega udejstvovanja krajevnega značaja brez dvoma znatni. Čeprav ostane še odprto vprašanje, v koliko bo sovražnik mogel pričeti z osvobodilno akcijo, kaže vse, da je posvetil svojo pozornost odseku pri Kursku, kjer je bilo dovajanje transportov v zadnjih dneh ojačeno. Naravno je, pravi vojaški svetovalec, da so v pristojnih krogih skrajno rezervirani glede protimer nemškega poveljstva. Je pa razlog za mnenje, da bodo postojanke v globlino na tem odseku kakor drugod ne samo odločno prestale ofenzivne akcije sovražnika, temveč služile tudi za odskočno desko za nemške ofenzivne operacije.

Obravnava ostale fronte, zatrjuje sodelavec DNB, da ni drugačen položaj tudi ob obalah zapadne Evrope in Italije, kajti protinavazijski branik samo čaka, da stopi v akcijo. Upoštevač delo štabov Osi ugotavlja, da so fronte med seboj v popolnem stiku. Zaradi tega v Berlinu ni vzbudilo presenečenja dejstvo, da nekateri angleški listi, kakor »Sunday Times«, svarijo, da ni treba podcenjevati ovir, ki bi nastale z zavzeškim vdorom na evropsko celino.

Bombe na bolnice in cerkve

Berlin, 17. jun. s. Angleški bombniki so preteklo noč napadli, kakor se doznava iz pooblaščenega vira, stanovanjske okraje mest v zapadni Nemčiji. Bombardirali so zlasti bolnice in cerkve. Štiri bolnice in tri cerkve so bile zadete. Tudi prebivalstvo je utrpelo izgube. Nekatera posamezna sovražna letala so izvršila nadlegovalne polet nad severozapadno Nemčijo. Deset letal, ki bi ta letala metala bombe. Nočni lovci in protiletalska obramba so po dosedanjih ugotovitvah sestrelili 14 napadajočih bombnikov. Nad zasedenim ozemljem na zapadu so bili večeraj podnev sestreljena štiri sovražna letala brez nemških izgub. Doznava se nadalje, da so angleška letala 16. junija napadla nemške ednice, ki nadzorujejo obalo. Ednice so plule pred norveško obalo, toda angleška letala niso dosegla nobenega uspeha. Na nemški strani ni bilo izgub. Z vzhodne fronte poročajo pristojne oblasti, da je sovjetsko letalstvo večeraj izgubilo v južnem odseku 24 letal. Dve letali so sestrelili madžarski lovci. Nemci niso imeli nobenih izgub.

Nemško izvidniško letalo potopilo sovražni parnik

Berlin, 17. jun. s. Iz pooblaščenega vira se doznava, da je neko nemško izvidniško letalo pričelo borbo z obožnim sovražnim trgovskim parnikom s 3.000 tonami, med tem ko je naizorovalo Severni Atlantik in Murmansko cesto. Na vzletu silovit protiletalski obrambi je nemško letalo v nizkem poletu napadlo parnik in ga zadelo z več bombami. Parnik so takoj nato obdali plameni in ga je smatrali za potopljenega.

O govorjenju in molčanju

Članek ministra dr. Göbbelsa v tedniku »Das Reich«

Berlin, 17. jun. s. Temeljni zakon vojevanja je bil vedno molk, piše minister dr. Göbbels v tedniku »Das Reich«. Članek ima naslov »O govorjenju in molčanju«. Temu zakonu se morajo prilagoditi ne samo prebivalci, temveč tudi in predvsem vlada. Ni torej logično zahtevati, da bi vojaški in politični šefi povedali narodu več, kakor dopuščajo nujne druge zahteve, čeprav se množici to lahko zdi, zlasti v določenih okoliščinah, naravno in dolžnost. So ljudje, ki vprašujejo na primer, zakaj se ne odgovori in kako se namerava v splošnem odgovoriti na letalski terorizem sovražnika. Naj ne mislijo ti ljudje, nadaljuje minister, da držimo roke nazvkrž. Gotovo pa je, da ni mogoče brez nadaljnje sprostosti množici, kar pripravljajo pristojni organi v tem pogledu, ne da bi se hudo kompromitirale priprave in akcija, ki bo pripravam sledila. Včasih zadošča in sam stavek, da človek dopove, kakšno podrobno in mogočno delo je bilo opravljeno v vrsti mesecev. Molk pa je kategorični imperativ za kričanje in za kritike. Gotovo je, da na svetu ni

nihče nezmisljiv in seveda tudi ne vlade in glavni stani. Toda primerjajmo naše zmote z zmotami sovražnika. Tedaj se bo videlo, na katero stran se nagiba tehtnica. Razlika med nemskim in angleškim narodom je v tem, da je angleški narod vedno pripravljen ob kateri koli priliki oprustiti in pozabiti zmote svoje vlade. Nemški narod pa je mnogo bolj občutljiv v tem smislu in je predvsem razvjen za vrsto naglih pohodov in naglih triumfalnih zmag. Zaradi tega se uspehi, ki se zabeležijo tudi danes, na primer na vzhodu, ne cenijo v vsej pomembnosti. Ti uspehi so nam omogočili razširiti in obogatiti naš vojni potencial tako, da zdaj lahko gledamo z mirnim zaupanjem v bližnjo bodočnost na zapadu. Sicer pa, zaključuje minister, kdor se ni zagrešil nobene zmote, naj prvi vrže kamen. Kdor mora včasih na mah odločiti v sto važnih zadevah, človeško ne more mimo zmot. V ostalem pa je v kritični situaciji boljša kaka zmota kakor popolna in absolutna nedelavnost.

Anglosaški teroristični letalski napadi ne morejo doseči svojega namena

Berlin, 17. jun. s. Glede na teroristični napad anglosaških letal v pretekli noči na Köln pripominja vojaški sodelavec DNB, da je prišel trenutek za ugotovitev, koliko je resnice v trditvah sovražnika, da je z letalskimi napadi na industrijska središča Nemčije, zlasti v Porurju uspešno znatno oslabilo nemško vojno silo. Na nedavno potovanju po bombardiranih pokrajinah se je ugotovilo, da so sovražne bombe zadale skoraj izključno stanovanjske okraje in umetniške ter kulturne spomenike. Kar bi moral biti glavni namen sovražnika, ni bilo nikoli doseženo iz enostavnega razloga, ker za to ni bilo pogodje. Sodelavec DNB poudarja, da zadošča pogled v tehnične liste in publikacije, da se človek prepriča o resničnem položaju, čeprav nemška poveljstva iz razumljivih razlogov ne objavljajo podatkov o škodi v posameznih podjetjih, ki so važna za vojno. Zlasti se pripominja, da je nemška industrija s tem, da je opustila osredotočenje tvornic za strelivo in orožje, s tem dosegla, da se proizvodnja nadaljuje v številnih manjših središčih, posejanih po vsem nemškem ozemlju. V ostalem so bila velika vojno-industrijska nemška

podjetja, katerih naraščajoči razvoj je prikazal že večkrat minister Speer, tako skriti, da jih sovražne letalske skupine ne morejo izslediti. Delajo v področjih, ki jih praktično anglosaški bombniki ne morejo doseči. Če tudi je res, da je industrija premoga in da so industrijske naprave težke industrije stalnega značaja, ni nič manj res, da se premog pridobiva na zemljo in da letalski napadi temu delu ne morejo do živga, nemška težka industrija pa je izvedla mere, ki znatno zmanjšujejo učinkovitost sovražnih akcij. Po tem sledi, da so objekti sovražnih in terorističnih napadov goste obljubena mesta v zapadni Nemčiji v upanju, da bi se strla morala nemškega naroda. Zedaj lahko trdimo, da tega cilja ni mogoče doseči, kajti izkazalo se je, da prav državljani, ki žive v najbolj prizadetih področjih, nečesto zapustijo svojih delovnih mest, čeprav imajo mnogo možnosti, da to storijo. Ta dejstva in izvedene mere za ojačanje obrambnega potenciala v prizadetih področjih kažejo, da učinki sovražnih napadov na industrijska središča Nemčije še daleč niso taki, kakor so upali Anglije in Američani.

Nova razvrstitev vin in določitev njihovih cen

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podlagi člena 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XXI št. 291, pretvorjenega v zakon z dne 27. aprila 1943-XXI št. 385, glede na svoje navedbe z dne 9. maja 1941-XXI št. 17, z dne 6. maja 1942-XXI št. 83, z dne 10. junija 1942-X št. 118 in z dne 28. julija 1942-XXI št. 152, smatrajo, da je potrebno, da se naložijo določbe, ki veljajo v drugih pokrajinah Kraljevine, predpise razvrstitev vin in njih cen, odreja:

Člen 1. Radi maksimiranja prodajne cene se vina domače proizvodnje in uvožena iz drugih pokrajin Kraljevine, namenjena potrošnji, razvrščajo takole:

A. NAVADNA VINA.

I. vrsta: bela in rdeča vina, ki imajo vsaj 11° alkohola.
II. vrsta: rdeča vina, ki imajo vsaj 9° in ne več ko 11° alkohola.
III. vrsta: bela vina, ki imajo vsaj 8° in ne več ko 11° alkohola.
Za navadna vina, za katera ostane v veljavi cena za pridelovalca po L. 21 za vsako hektolitrsko stopnjo (vključno nastajajoči alkohol v razmerju sladkor — alkohol 1:06), se določajo sledeče potrošne cene:

I. vrsta Lir 7.60 za liter, II. vrsta Lir 7.15 za liter, III. vrsta Lir 6.90 za liter. Navadna vina se smejo dajati v potrošnji samo v odprtih posodah.

B. BOLJŠA VINA.

I. vrsta: nad tri leta stara vina dobre domačega slovesa, vpeljana v trgovini kot stara vina znanih vrst.
II. vrsta: razdeljena v prvo in drugo skupino. Vina, ki spadajo v te skupini, so navedena v priloženi razpredelnici A.
III. vrsta: tudi razdeljena na dve skupini in navedena v priloženi razpredelnici B.

Prodajne cene za boljše vina se določajo takole:

I. vrsta: za buteljko (renska, bordojska ali druga podobna, enake velikosti) Lir 31.40.

II. vrsta: za vina Barolo, Barbaresco, S. Maddalena, za 1 liter Lir 10.80, za vina iz prve skupine, za 1 liter Lir 10.10, za vina iz druge skupine, za 1 liter Lir 9.20.

III. vrsta: prva skupina, za 1 liter Lir 9.20, druga skupina, za 1 liter Lir 8.30.

Pri vinih druge skupine III. vrste je dovoljen pribitek po Lir 0.10 za vsake 1/2 stopnje, počeni od 10° pa do tiste najnižje stopnje, ki je določena v priloženi razpredelnici za vsak tip vina.

Boljša vina se morajo dajati v potrošnji: I. vrsta: izključno v izvirnih zaprtih buteljkah. Na vsaki buteljki mora biti v razločnem tisku letnik proizvodnje.

II. vrsta: izključno v buteljkah, steklenicah ali opletenkah (polnjenih pri proizvajalcu ali pri razprodajalcu).

III. vrsta: izključno v odprtih posodah. Za tipe, ki so označeni v priloženi razpredelnici z eno zvezdico, je dovoljeno tudi polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke. Tipi druge skupine, ki so označeni v priloženi razpredelnici z dvema zvezdicama, se smejo dajati v potrošnji samo v buteljkah, steklenicah ali opletenkah, polnjenih pri proizvajalcu ali razprodajalcu.

C. POSEBNA VINA.

Posebna vina se delijo na 6 vrst:

I. vrsta: vermut in aperitivna vina: prva skupina: bela, druga skupina: rdeča.

II. vrsta: marsala, prva skupina: tip S. O. M., ki vsebuje (brez sladkorja) vsaj 18° alkohola.

druga skupina: sladki tip, ki vsebuje (brez sladkorja) vsaj 17° alkohola.

tretja skupina: normalni tip, ki vsebuje (brez sladkorja) vsaj 16.5° alkohola.

III. vrsta: likerska vina: prva skupina: kvalificirana vina

a) krema marsala z vsaj 17.5° alkohola in 100 Beauméja;

b) aromatska vina iz suhega grozdja (muškati, aleatična vina in malvazija) z vsaj 18° alkohola;

c) druga vina iz suhega grozdja, vina sante in aromatična vina, ki niso iz suhega grozdja (muškati, aleatična vina in malvazija) s skupno vsaj 16° alkohola;

druga skupina: nekvalificirana vina s skupno vsaj 18° alkohola.

IV. vrsta: močna kislasta vina (sardinska Vernaccia, sardinska malvazija in strakuski Albanello z vsaj 18° alkohola).

V. vrsta: šumeča in kipeča vina, prva skupina: šumeča in kipeča vina po naravnem vrenju,

prvo vrstna: lesketajoča se šumeča ali kipeča vina brez droži, ki se dele na sledeča:

a) šumeča vina iz polsuhega grozdja in rezerve v buteljkah s kapico in žico;

b) šumeči asti v buteljkah s kapico in žico;

c) druga šumeča vina v buteljkah s kapico in žico;

d) kipeča in prsčea vina v buteljkah, brez kapice in žice;

drugo vrstna: kipeča ali prsčea vina z drožmi v buteljkah brez kapice in žice (izvzemiš Lambrusco iz Sorbara);

druga skupina: šumeča vina z umetno dodano ogljikovo kislino, čista in brez droži.

VI. vrsta: bela in rdeča sladka aromatična vina (muškati, malvazija, aleatična vina in Brachetto) s skupno vsaj 11° alkohola.

Cene za boljše vina se določajo:

I. vrsta, prva skupina L. 24.70 za liter, druga skupina L. 22.90; II. vrsta, prva skupina, za tipično marsalsko buteljko L. 27.50, druga skupina L. 22.90, tretja skupina L. 20.60; III. vrsta, prva skupina, a) L. 27.50, b) L. 25.20, c) L. 21.70, druga skupina L. 16.— za liter; IV. vrsta: za buteljko 0.7 litra L. 25.20; V. vrsta, prva skupina, prvo vrstna: za celo buteljko L. 50.50, b) za celo buteljko L. 35.50, c) za celo buteljko L. 33.20, d) za celo buteljko Lir 29.90; druga vrstna: za celo but. L. 22.90, druga skupina, za celo buteljko L. 20.60; VI. vrsta L. 12.60 za liter.

Posebna vina se morajo dajati v potrošnji:

I. vrsta, tako v odprtih posodah kakor tudi v buteljkah in steklenicah, polnjenih pri proizvajalcu ali razprodajalcu;

II. vrsta — prva skupina izključno v buteljkah, polnjenih pri proizvajalcu, druga in tretja skupina tako v odprtih posodah kakor v buteljkah in steklenicah, polnjenih pri proizvajalcu ali razprodajalcu;

III. vrsta, tako v odprtih posodah kakor v buteljkah, polnjenih pri proizvajalcu ali razprodajalcu;

IV. vrsta, izključno v buteljkah, polnjenih pri proizvajalcu ali razprodajalcu;

V. vrsta, prva skupina — prvo vrstna, izključno v buteljkah, polnjenih pri proizvajalcu, druga vrstna, izključno v buteljkah, polnjenih pri proizvajalcu ali razprodajalcu;

VI. vrsta, samo v odprtih posodah.

K prodajni ceni boljših in posebnih vin se smejo pribiti kot stroški za posodo in stroški za polnjenje:

za buteljko L. 2.20, za malo buteljko L. 2.—, za steklenico z ojem L. 1.90, za strojno zamašeno steklenico L. 2.10, za litrsko steklenico, stroj. zamašeno L. 1.90, za malo politrsko steklenico, strojno zamašeno L. 1.60, za opletenko L. 38.—.

Za vrnjeno ali ne s seboj vzeto posodo ima kupec pravico do naslednjega najmanjšega povračila:

za buteljko L. 1.50, za malo buteljko L. 1.30, za steklenico L. 1.—, za opletenko L. 25.—.

Vse cene po tem členu so navedene brez državne in občinske trošarine.

Člen 2. — Gostilniški obrati in kavarne smejo pri prodaji vin v odprtih posodah, izvzemiš posebna vina, pribijati cenam navedenim v prednjem členu, naslednje zneske:

obratu posebne kategorije in prve kategorije L. 5.50 pri litru, obratu druge kategorije L. 4.50, obratu tretje in četrte kategorije L. 4.—; za boljše in posebna vina v steklenicah in buteljkah: obratu posebne kategorije 70%, prve kategorije 60%, druge kategorije 50%, tretje in četrte 40%.

Trgovci, ki prodajajo vino na drobno v izvirnih steklenicah v prodajalnah, smejo pribijati ceno iz prednjega člena po 15%.

Člen 3. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 4. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 5. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 6. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 7. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 8. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 9. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 10. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 11. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 12. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 13. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 14. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 15. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 16. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 17. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 18. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 19. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 20. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 21. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 22. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 23. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 24. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 25. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 26. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 27. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 28. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 29. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 30. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 31. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 32. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 33. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 34. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 35. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 36. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 37. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 38. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 39. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 40. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 41. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 42. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 43. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 44. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 45. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 46. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 47. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 48. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 49. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 50. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 51. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 52. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 53. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 54. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 55. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 56. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 57. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 58. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 59. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 60. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 61. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 62. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Člen 63. — V primerih, ko je polnjenje v buteljke, steklenice in opletenke dovoljeno poleg proizvajalca tudi razprodajalcu, jih sme razprodajalec polniti le, ako ima pooblastilo proizvajalca, in morajo biti na posodah namešene izvirne etikete in drugi znaki.

Izpred okroglega sodišča

Frane Virant obsojen na 1 leto in pol robije — Sedem obtožencev oproščenih

Ljubljana, 18. junija. Včeraj smo poročali o vsebini obtožnice, ki jo je na razpravi v sredo prebral državni tožilec France Sever proti Francu Virantu in tovarišem. Razprava je bila zelo živahna in se je sukala v glavnem okoli prodajanja »saharin«, ki ga je izdeloval Virant iz riževe moke. Razen njega so se vsi obtoženci krivde otepal, priznavajoč obtoženo dejstvo.

Virant je zanimiv kriminalen tip. Ker je še mlaj, nima za seboj posebno pestre zločinske kariere. Kaže pa, da se je za razliko proti številnim drugim specializiral na goljufije. V februarju l. 1942. je bil kaznovan na 15 mesecev zapora zaradi obrtnega izvrševanja prevar. Prodajal je les, ki sploh ni bil njegov. Ko je prišel lani po amnestiji na prostost, so se mu prevare zdeli zopet najprimernejša možnost za zaslužek. Nekaj časa je prodajal okoli pravi saharin. Ko je videl, da s tem ne bo zaslužil posebno veliko in da je za saharin veliko težavnejše, saj je našel kupce ker po ulicah, si je domislil, da bi se dalo s saharinom uspešno goljufati lahkoverne kupce.

Zašel je s pripravi in si našel pri tem pomočnika v osebi Matije Turka, ki mu je dal na razpolago svoje stanovanje. S pomočjo svojih znanov si je dal napraviti pod roko večje število majhnih škatlic, čez katere je prečepil listek z napisom »Chemische Industrie«, da bi mu kupci raje nasledili škatlice napolnjene z zmetim prej oprazanim rižem so kmalu šle dobro v denar. Ko pa so nekateri oškodovanci odkrili njegove mehikane in in so ga zasledovali po ulicah, da bi izterjali povračilo škode, se jim je znal spretno postaviti po robu. Izšel se je za detektiva in jim zagrozil, da jih bo aretiriral, če ga ne pustijo pri miru.

Se imenitnejše je postopal v drugih primerih. Med njegovimi »trgovskimi« pohodi ga je običajno vedno spremljal nek tovariš, ki je oddaleč pazil nanj. Če se kupčija ni razvijala ugodno in so kupci začeli protestirati zaradi odkrite goljufije, se je ta njegov tovariš približal, pristopil k razburjenim ljudem in se nedolžno pozanimal za kaj gre. Prestavil se je za detektiva. Ko so mu povedali, kako jih je hotel Virant opehariti, si je zabeležil njihovo ime in Viranta aretiriral. Dejal jim je, da ga bo odpeljal na policijo in da bo že tam dobil svojo plačilo. Kupci so njegovemu nastopu verjeli, kompanjona pa sta naglo izginila za prvim vogalom, kjer sta znova poskušala svojo srečo. Tako je Virant prodal okoli 6.000 škatlic saharina. Manj kot 10 škatlic ga ni hotel prodati. Zahteval pa je za škatlico po 10 lir.

Na razpravi je svoje prejšnje izpovedi zopet nekoliko spremenil. Razbremenjeval je zlasti Matijo Turka in Francisko V. Zanika, ki da bi polnil škatlice na njegovem stanovanju. Obremenjeval pa je četrtega obtoženca Jerneja B., češ da ga je on spravil na misel prodajati rižovo moko za saharin. Večino obtoženih dejanj je priznaval. Zanika je edino le krivdo v primeru urarja B., ki bi ga naj skušal izsiljevati z grožnjo, da ga bo spravil v zapor, če mu ne da nekega prstana ali pa 300 lir. Prav tako je spremenil svoje izpovedi glede tatvine ure na škodo Josipa Bačerja. Prej je zatrjeval, da z njim sodeloval Tekavec, sedaj pa je obremenjeval nekega Sobka.

Matija Turk in Franciska V. sta zanikala sodelovanje in trdila, da sta žrtve Tekavčeve žene. Značilno je bilo, da sta Turk in Tekavec po nekem zasliševanju pred preiskovalnim sodnikom prepleta Viranta, ker ju je obremenjeval. Ločiti so jih morali karabinjerji. Vsi drugi obtoženci so se izgovarjali, da niso vedeli, zakaj bodo uporabljene škatlice in napisni listki, ki so jih napravili po naročilu Jerneja B. Prav tako je odločno zanikal krivdo Tekavca. Priče so predvsem obremenjevali Viranta in delno tudi Turka. Tekavec je medtem ponudil za svoj alibi priče, češ da je bil na dan, ko je bila Bačerju ukradena ura, drugje.

Sodba je bila razglašena včeraj ob pol 12. Sodniki so spoznali za kriva samo Franca Viranta in Matijo Turka. Vse druge obtožence so oprostili, ker so bili o njihovi krivdi v dvomih. Virant je po sodniškem izreku kriv skoraj vseh dejanj, ki jih je naštevata na njegov račun obtožnica. Edino glede izsiljevanja urarja B. je bil oproščen. Obsojen je bil na skupno kazn 1 leto in 6 mesecev robije, na izgubo častnih pravic za dobo 2 let, prestopi pa bo moral še ostanek kazni, ki mu je bil z lanske amnestije pogojno odpuščen. Matija Turk je bil spoznan za krivega pomoči pri prevarah, vendar ne obrtoma. Sodniki so prišli do spoznanja, da je Virant dejansko polnil škatlice z rižovo moko v njegovem stanovanju in da mu je pri tem Turk tudi aktivno pomagal. Obsojen je bil na 4 mesece strogega zapora, 50 lir denarne kazni in 1 leto izgube častnih pravic. Oproščen je bil, da bi se izdajal za policijskega agenta.

Obtožnica morata poravnati oškodovancem škodo, kakor so jo zahtevali, obenem pa plačati sodne takse. Oba sta kazen sprejela.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

KINO SLOGA

Vrtoglava stvarnost današnjih gigantov
skih bojev v vefilmu

Jekleni orli

V glavnih vlogah: Carl Raddatz,
Hans Stelzer, Ernest V. Klippstein
Režija: Karl Ritter
Predstave ob: 14., 15.50, 17.40, 19.30

KINO MATICA

Film v najkrajnejših prirodnih barvah.
Čudoviti posnetki »zlate« Prage.
Tragična zgodba deklice, ki jo je pogubilo velemesto.

Praga — zlato mesto

V glavnih vlogah: Kristina Söderbaum
Predstave radi koncerta samo ob
15. in 17. uri!

KINO UNION

Vroč ljubez in diplomatske intrige
so osnove filma

Vihar nad zalivom

V glavnih vlogah: Armando Falconi,
Andrea Checchi, Adriana Benetti, An-
nelise Uhlig in drugi
Predstave ob delavnikih ob: 15.30,
17.30 in 19.30 uri; ob nedeljah in
praznikih ob: 10.30, 15.30, 17.30 in
19.30 uri

dabljalcev je razstavilo 61 del, v glavnem slik, rib in skic ter tri plastike. V glavnem in desnem prostoru so postavljena na ogled olja, monotonije, akvareli, risbe itd., v levem skice za tujskoprometni lepak, vezene in keramika. Ogled vsak dan dopoldne in popoldne.

—lj Kavne ceste in ulice. Na prvi pogled bi se zdelo, da je v našem mestu mnogo ravnih ulic in cest. V resnici pa ni tako. Ravnih ulic in cest je zelo malo. Raz razne, a kratke, so v središču Ulica 3. maja, Verdijeva, Puccinijska, Šubičeva in Beethovnova ulica. Korza Viktorja Emanuela in Bleiweisove ceste kakor tudi Ceste S.ške divizije ne moremo smatrati za ravne. Skoraj v vsej dolžini je ravna dolga Vilharjeva cesta, vendar ima na spodnjem koncu ovinko. Na isti način končajo Miklošičeva, Askerčeva, Resljeva in še mnoge druge večje ulice in ceste. Med povsem ravnih cest pa spajajo tudi nekatere nove predmestne ceste v šiški, za Bežigradom, na Kodeljevem in Mirju. Ravna je tudi Gorupova cesta. Med neravnih spadajo tudi vse glavne prometne žile, ki vodijo iz središča v predmestja. Sodobna ureditev mesta pa predvideva »poravnane« mnogih ulic in cest.

—lj Sklepne produkcije. Glasbena akademija priredi prvo sklepno produkcijo v petek 18. t. m. ob 19.15 v filharmonični dvorani. Na sporedu so skladbe domačin in tujih skladateljev. Posebej opozarjamo na godalni kvartet S. Premra v D-duru. Sporedi po 3 lire in 1 lro so v prodaji Knjigarne Glasbene Matice.

—lj Redni občni zbor Slovenskega čebelarkega društva bo 20. junija ob pol 10. v Janševem domu na Bleiweisovi (Tyrševi) cesti 21 v Ljubljani z običajnim dnevnim redom. Delegati naj prineso s seboj pravilno podpisano in žigosano pooblastilo svojih podružnic.

—lj Bogato se vam povrne izdatek, ako si nabavite Sicevo knjigovodstvo. Knjiga je primerna za obiskovalce tečajev, zlasti pa za samouke. Mladina naj ne zamudi prilike, da se nauči knjigovodstva, ki ga danes zahteva sleherni poklic. Knjigo dobite v knjigarni Tiskovne zadruge v Ljubljani, Selenburgova ul. 3.

—lj Tečaj za električno varjenje. V petek popoldne in v soboto, obakrat od 14 do 18, bo v varilnici Tehnične srednje šole tehnični vodja tvornice elektrod A. W. P. inž. Giassetti brezplačno na razpolago vsem zainteresentom za pojasnila o delu z elektrodami A. W. P. obenem pa bo prikazal sam uporabnost najnovejših elektrod. Na tečaju je opozarjamo vsakdo izvežbane varilce.

—lj Diplomski klavirski koncert. Spored, ki ga bo izvajala absolventka Glasbene akademije gdca. Ogrin Ksentija, obsega skladbe skladateljev Scarlattija, Bacha, Beethovna, Chopina, J. Ravnika, Suka in Rahmaninova. Ta nadarjena pianistka za služi vso pozornost našega koncertnega občinstva. Sporedi po 3 lire in 1 lro se bodo prodajali v Knjigarni Glasbene Matice.

Maksimalni cenik

Maksimalni cenik šte. 9, ki velja po naredbi Visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino od 10. aprila t. l. naprej, določa za mestno občino ljubljansko naslednje cene na drobno (z všteto trošarino):

1. Kruh iz enotne moke v kosh do 400 g 2.30 lire, v kosh od 400 do 1.000 g 2.20 lire, v kosh od 400 do 1.000 g 2.20 lire; testenine iz enotne moke 3.90 lire za kg; enotna pšenčna moka 2.70 lire; enotna koruzna moka 2.20 lire; riž navadni 2.70 lire; fižol 6 lire za kg.
2. Jedilno olje (olivno) 14.70 lire za liter; surovo maslo 28.40 lire za kg; slanina soljena 19 lire za kg; mast 17 lire za kg.
3. Kis, 4% vinski 6.35 lire za liter.
4. Mleko 2.50 lire za liter; kondenzirano mleko v dozah po 880 g 15.90 lire za dozo, v dozah po 385 g 7.55 lire za dozo.
5. Sladkor: sladkorna sipa 3.25 lire za kg, v kockah 8.35 lire.
6. Mehka drva, razžagana, franko skladišče trgovca v Ljubljani 33.60 lire za stot; mehki roblanci (žamjanje), približno 1 m dolgi, franko mestno skladišče 40 lire za stot; trda razžagana drva 40 lire za stot; enotno milo, ki vsebuje 23—27% kisline, 4.10 lire za kg.

Dal 7 al 21 giugno vengono emesse due serie di

Buoni del Tesoro quinquennali 5% a premi di L. 5 miliardi ciascuno

Interessi e premi esenti da ogni imposta presente e futura

PREZZO di emissione: L. 97 per ogni cento lire di capitale nominale, oltre interessi 5% dal 15 giugno fino al giorno del versamento; per le sottoscrizioni eseguite dal 7 al 14 giugno vengono invece corrisposti ai sottoscrittori gli interessi 5% dal giorno del versamento fino a tutto il 14 giugno detto.

Le sottoscrizioni vengono eseguite solo in contanti, ma vengono accettate come contante le cedole ammesse in sottoscrizione. PREMI: ciascuna serie di L. 5 miliardi di Buoni concorre annualmente a n. 10 premi per un ammontare complessivo di L. 10.000.000 mediante estrazioni semestrali.

Le sottoscrizioni si ricevono presso tutte le Filiali dei seguenti Enti e Istituti che fanno parte del Consorzio di emissione, presieduto dalla Banca d'Italia:

Banca d'Italia — Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale — Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli Infortuni sul lavoro — Banco di Napoli — Banco di Sicilia — Banco Nazionale del Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma — Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle Province Lombarde — Istituto Centrale delle Banche e Banche — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'America e d'Italia — Banca Popolare di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Popolare di Milano — Banca Santo Spirito — Credito Varesino — Credito Commerciale Milano — Banca Bellinzaghi, Milano — Banca Cattolica del Veneto, Vicenza — Banca di Chiavari e della Riviera Ligure — Banca Agricola Milanese — Banca Toscana — Banca Provinciale Lombarda, Bergamo — Credito Romagnolo, Bologna — Banca S. Paolo, Brescia — Società Italiana per le Strade Ferrate Meridionali — Assicurazioni Generali Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà, Trieste — La Fondiaria, Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio del Regno, Roma;

Banca Vonwiller — Credito Industriale, Venezia — Banca Lombarda di DD. & CC. — Banco S. Geminiano e S. Prospero — Banca di Legnano — Banca Unione, Milano — Società Italiana di Credito, Milano — Banca Lariano — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale, Reggio Emilia — Banca Piccolo Credito Bergamasco — Banca del Friuli — Banca Gaudenzio Sella & C., Biella — Banca Mutua Popolare, Bergamo — Banca Popolare, Lecco — Banca A. Grasso e Figlio, Torino — Banca Mobiliare Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano — Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese — Banca Alto Milanese — Banca di Calabria — Banca Popolare Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona — Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Cooperativa, Ravenna — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Risp. e Prestiti per Commercio e Prestiti per Commercio e Industria, Bolzano — Banca Popolare Pesarese.

Tutte le altre Banche, Banche, e Banche Popolari, nonché tutti gli Agenti di Cambio rappresentati nella firma dell'atto consortile dagli Istituti e dalle Compagnie Finanziarie sopra menzionate!

Od 7. do 21. junija bosta emitirani dve seriji

5% letnih zakladnih bonov s premijami vsaka po 5 milijard lir

Obresti in premije so oproščene sleherne sedanje in bodoče davčine

EMISIJSKA CENA: 97 lir za vsakeh sto lir nominalne glavnice poleg 5% obresti od 15. junija do dneva vplačila; za vpisovanja od 7. do 14. junija pripadajo vpisnikom 5% obresti od dneva vplačila do vključno 14. junija.

Vpisovanje se lahko opravi samo v gotovini, toda sprejemajo se kot gotovina kuponi, dopuščeni za vpis.

PREMIJE: Na vsako serijo 5 milijard lir Bonov odpade letno 10 premij v skupnem znesku 10.000.000 lir, ki se zberejo vsakeh šest mesecev.

Vpisovanje se lahko opravi pri vseh podružnicah naslednjih ustanov in zavodov, ki pripadajo emisijskemu konzorciju pod vodstvom zavoda Banca d'Italia.

Banca d'Italia — Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale — Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli Infortuni sul lavoro — Banco di Napoli — Banco di Sicilia — Banco Nazionale del Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma — Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle Province Lombarde — Istituto Centrale delle Banche e Banche — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'America e d'Italia — Banca Popolare di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Popolare di Milano — Banca Santo Spirito — Credito Varesino — Credito Commerciale Milano — Banca Bellinzaghi, Milano — Banca Cattolica del Veneto, Vicenza — Banca di Chiavari e della Riviera Ligure — Banca Agricola Milanese — Banca Toscana — Banca Provinciale Lombarda, Bergamo — Credito Romagnolo, Bologna — Banca S. Paolo, Brescia — Società Italiana per le Strade Ferrate Meridionali — Assicurazioni Generali Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà, Trieste — La Fondiaria, Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio del Regno, Roma;

Banca Vonwiller — Credito Industriale, Venezia — Banca Lombarda di DD. & CC. — Banco S. Geminiano e S. Prospero — Banca di Legnano — Banca Unione, Milano — Società Italiana di Credito, Milano — Banca Lariano — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale, Reggio Emilia — Banca Piccolo Credito Bergamasco — Banca del Friuli — Banca Gaudenzio Sella & C., Biella — Banca Mutua Popolare, Bergamo — Banca Popolare, Lecco — Banca A. Grasso e Figlio, Torino — Banca Mobiliare Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano — Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese — Banca Alto Milanese — Banca di Calabria — Banca Popolare Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona — Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Cooperativa, Ravenna — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Risp. e Prestiti per Commercio e Prestiti per Commercio e Industria, Bolzano — Banca Popolare Pesarese.

Vse ostale Banke, Banke, Ljubljanske Posojilnice kakor tudi vsi menjalniški Agenti, ki so člani zgoraj omenjenih zavodov in društev »Compagnia Finanziaria«.

DNEVNE VESTI

—lj »Službena lista«. »Službeni list za Ljubljansko pokrajino« kos 48. z dne 16. junija 1943-XXI. objavlja naredbe Visokega komisarja: Nova razvrstitev vin in določitev njih cen, zvišanja pristojbine za uvoz iz inozemstva in uvedba izvozne pristojbine, spremembe predpisov o številu točk za porazdeljevanje tekstilnih izdelkov in oblačilnih predmetov in objavo: maksimalni cenik št. 10 za zelenjavo in sadje, uvoženo v Ljubljansko pokrajino.

—lj Zadrugnega registra. Pri Kmetijskem društvu, nabavnim in prodajnim zadrugam z omejenim jamstvom v Dobropoljah. Videm sta se izbrisala dosedanja člana upravnega odbora Strnad Alojzij in Prijatelj Anton, vpisala pa sta se novoizvoljena člana upravnega odbora Bošnjancij Alojzij, posestnik na Vidmu št. 21 in Drobnjic Anton, posestnik v Podgorici št. 26. Pri Gospodarski zadrugi namestencev socialnega zavarovanja, zadrugi z omejenim jamstvom v Ljubljani se izbrise član upravnega odbora Ogrine Josip, vpiše pa se član upravnega odbora Petijan Josip, uradnik Z. S. Z. v Ljubljani, Gledališka 7/1.

—lj Razpisana služba. Rektorat kr. univerze v Ljubljani razpisuje natečaj za univerzitetno docenturo pri stolici: obča in specialna interna medicina na interni kliniki medicinske fakultete kr. univerze v Ljubljani. Prošnje, opremljene z vsemi potrebnimi dokumenti v smislu § 3. uradniškega zakona in čl. 124. obče univerzitetne uredbe, je vložiti najkasneje do 10. julija 1943. na rektoratu kr. univerze v Ljubljani.

—lj Nesreče. V ljubljanski bolnišnici so iskali zdravniške pomoči naslednji ponesrečeni: Rudolf Zajc, 44-letni železničar iz Ljubljane, si je pri padcu na stopnicah poškodoval rebra. — Anton Leban, 32-letni delavec iz Ljubljane, si je na krožni žagi obrezal prste leve. — Ludvik Fonda, 7-letni sin delavke iz Rožne doline, je po nesreči padel v kotel krova v pralnici; deček se je močno opekaj po vsem spodnjem delu telesa. — Anton Jurčič, 60-letni zidar iz Ljubljane, se je pri padcu z voza potolkel na glavi. — Fr. Dolinar, 15-letni delavec v viški opekarni, si je pri padcu zlomil desnico. — Ana Intihar, 65-letna zasebnica z Rakeka, si je pri padcu s hleva zlomila levo.

IZ LJUBLJANE

—lj Našivi brez konca in kraja. Kakor je bilo prejšnje mesece stalno lepo vreme, tako je zdaj tujdatno deževje. Ne moremo se več zanesti na nobene vremenske napovedi in barometar nas skoraj vsak dan pusti na cedilu. Če zračni tlak narasča jutraj in četudi jutranja megla napoveduje lepo vreme, se nebo vendar še ne očisti. Tako je včeraj jutraj vse kazalo, da dobimo lepo vreme, a popoldne so se zopet kupčili hudourni oblaki in zvečer se je že povsem pooblačilo. Ponoči je zopet močno lilo, tako da je davi stala voda po njivah in vrtovih; zemlja ne more več piti vode, tako je napojena. Včeraj so marsikje sušili, a v enem samem dnevu seveda ni moglo posušiti, tako da je napojeno seno ostalo na prostem ter ga je ponoči zopet zmocilo. Včeraj popoldne je bilo precej toplo glede na neravno nizko temperaturo jutraj; maksimalna temperatura je znašala včeraj 21.2 stop. Minimalna temperatura je bila danes višja, kakor včeraj; znašala je 9.5 stop. Zračni tlak je ponoči začel narasčati in davi je bil približno tako visok kakor včeraj jutraj. Nebo so pokrivali gosti oblaki in megla. Davi ni bilo posebnih izgledov na izboljšanje.

—lj Uprava Kina Matice obvešča vse obiskovalce kina, da odpade radi koncerta danes v petek 18. t. m. večerna predstava ob 19.15 uri.

—lj Udeležba pri cepitju zoper tifus, ki se je ta teden pričel v mestnem fizikatu z zaščitnimi tabletami, je tako dobra, da lahko pohvalimo perice ter lastnike in uslužbence obratovnic z živili za njihovo skrb za lastno kakor tudi za splošno zdravje. Ker pa lastniki in uslužbenec gostiln, izkuhov, restavracij, mlekarj, mesarj, branjarij, pekarnj, slaščičarn in podobnih obratov ter peric prihaja vsako jutro več k cepitju, je skoraj nemogoče, da bi ta teden prišli vsi na vrsto, saj cepljenje traja vsak dan od 7. do 9. ure. Zato bo cepljenje zoper tifus tudi še prve dni prihajalo tedna ter opozarjamo, naj moški pridejo po zaščitne tablete v ambulatorij v Mahrovji hiši na Krekovem trgu 10, ženske pa v mestni fizikat v II. nadstropje Mestnega doma. Tako velika udeležba nam je tudi dokaz, da je populoma premagal strah pred zaščitnimi tabletami, ker se je že prejšnja leta toliko tisoč cepilencev preplačalo, da uživajo zaščitnih tablet ne povzroča nobenih težav in nobene reakcije, pač pa tako cepljenje za več mesecev nudi varstvo pred obolenjem za to nevarno boleznijo. Pripominjamo tudi, da je treba tablete uživati na tešče, ker drugače tablete ne učinkujejo.

—lj Šola Glasbene Matice je priredila v tekočem šolskem letu deset produkcij, na katerih so nastopali večinoma gojenci instrumentalnega oddelka. Spored XI. sklepne produkcije pa obsega zgolj solistične in zborovske točke. Poleg dveh solistov: sopranistke Drage Vidmarjeve in basista Ladka Korošca, bo nastopil mladinski zbor kot uvod v produkcijo, sklepne točke pa bo imel šolski zbor. Oba zboru vodi v tekočem šolskem letu ravnatelj Mirko Polič. Kot spremljevalci bodo sodelovali člani Matiskega učiteljskega zbora, in sicer: Sincinova (šolski in mladinski zbor), Hrašovecova (Korošec) in Bizjakova (Vidmar). Produkcija bo v nedeljo, dne 20. t. m. ob 14. v veliki filharmonični dvorani. Podrobni spored je na razpolago v Knjigarni Glasbene Matice.

—lj Zadnji dnevi Vavpotičeve razstave. Ljubitelje upodabljačo umetnosti in ljubljane opozarjamo, da bo najnovejša umetnostna razstava slikarja Bruna Vavpotiča, sina pokojnega mojstra Ivana Vavpotiča, odprta samo do 20. t. m. Razstava je dosegla vsestranski uspeh. Ogled vsak dan od 8. do 12. in od 14. do 18.

—lj V zvezi z »Umetniškimi zbornikoma« in »Umetnostjo opozarja B'bilofilska založba v Ljubljani, da odklanja sleherni odgovornost za morebitno škodo, ki bi nastala komu z naročanjem ali plačevanjem njenih publikacij v roke nepooblaščenim in nezadostno legitimiranim osebam. Ugotovilo se je namreč, da se v poslednjem času neka oseba, ki je založba v to ni pooblastila, zglašala in predstavlja zasebnikom kot inkasant te založbe. Na ta način skuša v zvezi z njenimi publikacijami sklepati razne pogodbe in sprejemati naplačila. Kdor koli bi prišel na sled ponovnemu podobnemu poskusu, je vjdno naprosen, da zadevno takoj naznani založbi, ki mu stroške za to rade volje poravnava. Za naplačila na račun te založbe je edino upravičena stalna nameščenka, ki ima v ta namen od založbe izdano pravilno podpisano pooblastilo in legitimacijo.

—lj Šolsko vprašanje pred 50 leti na Viču. »Slov. Narod« je priobčil dne 16. junija 1893 zanimivo vest pod naslovom »Ljubljana — Vič«. »Viška občina je sicer precej velika in precej imovita, a vendar nima svoje šole, nego pošilja nadobudno mladino v Ljubljanske mestne šole. Ne da bi za to kaj plačevala. Mestni šolski svet Ljubljanski je na svoji seji dne 31. maja t. l. sklenil, da bodi Viškim občanom samo še tri leta dovoljeno, pošiljati svoje otroke v mestne šole in to le pod pogojem, če plača Viška občina mestu vsakoletni pavšalni znesek 200 goldinarjev.« — Ni nam

V kresni ali ladarski dobi

V davnini se je začela kresna ali ladarska doba, ki je vsebovala večje pomladne religijske obrede, 24. aprila, končala pa 24. junija

Ljubljana, 18. junija.

Kakor smo povedali v poročilu o vražah in običajih o križevem, nekateri naši pomladni običaji še vedno skrivajo zadnje ostanke pradednih verskih (poganskih) slovesnosti, obredov, ki si jih zdaj ne moremo več pričarati v vsem njihovem sijaju in ne kakršni so prav za prav bili. Naši davni predniki so po božje častili drevesa, Varovali so svete gaje in menda je ostalo v nas še od tistih časov spoštovanje do narave, da nas zaboli, ko vidimo, kako propadajo gozdovi. Nekateri obredi so bili nedvomno veličastni. Do novejšega časa se je ohranila le senca njihovega nekdanjega sijaja. Kdo bi razbral sam od sebe, da je pastirski običaj »Zeleni Jurij« ostanek pradednega mogočnega obreda, kakor ugotavlja Fr. Marolt v svoji razpravi »Tri obredja iz Bele Krajine«: »Zeleni Jurij se... v primeru drevesnega in vodnega češčenja oslanja na nordijsko mistično sfero in je v svoji najmlajši obliki prilična analogija ruskega Jarila-Jegorija«. Sodi, da je bilo Jurjevanje Slovencem eno glavnih religijskih obredij. Prva kresna ali ladarska doba se je začela na Jurjevo in končala na Ivanje, to se pravi, trajala je od 24. aprila do 24. junija, dva meseca. Jurjevanje je bilo ob nastopu pomladi, praznik prve setve in slovesen uvod v znamenito kresovanje.

Kako se je obred izmaličil

Slovinci so se v novi domovini držali starih običajev. Toda nalezili so na drugačno kulturo rojenih in udomačenih plemen. Sešom so se začeli z njimi zlivati in spreminjale so se življenjske navade. To in ono so novi priselci prevzeli od starejšega prebivalstva, da so se njihovi običaji prilagodili običajem domačinov. Slovinci so lahko marsikaj prevzeli od Japodov, ki so z njimi nekaj časa živeli v tesnem stiku. Če so torej Japodi tudi poznali pomladne slovesnosti, obrede, ki so bili podobni slovenskim, so se slovenski obredi lahko prilagodili tujim ter se spremenili.

Razvoj Belega Jurija v Beli Krajini

Raziskovalec Zelenega Jurija, ko je raziskal njegove prvine ter v njem ugotovil sledove davnega drevesnega češčenja, sklepa, kako se je Zeleni Jurij razvijal v Beli Krajini, kjer je običaj še ohranjen: Slovinci so po naselitvi Bele Krajine še dolgo ohranili svojo staro vero, zato pa tudi verska obredja in običaje. Kakor vsa pastirsko-poljedelska ljudstva so tudi oni praznovali svoja obredja v kresni dobi, ki se je začela s praznikom prve setve in končala z žetvenim obredom. Oba mejnika te dobe sta bila posvečena vstajenju in smrti božanstva, prvotnega priprošnika in zaščitnika pastirsko-poljedelskega življenja. V novi domovini so se Slovinci postopno spajali s keltsko-ilirsko-japodskimi domačini, ki je bila njih kultura starejša in morda tudi naprednejša, da so bili tudi njihovi verski obredi ustaljeni in urejeni. Predniki naših Belokranjcev so začeli posnemati po značaju sorodne, po izrazu pa tuje verske obrede domačinov, in sicer najbrž v začetku tega tisočletja, nedvomno pa že v stoletju pred prihodom oglejskih misijonarjev. Tako je tudi obredje prve setve, ki se je dotlej moralo že spojit z žetvenim slovesnostjo, izgubilo precej svoje nordijske pristnosti in prevzelo v orientalsko-balkanski mitični sferi novih, tujih značilnosti. Staroslovanski Jarilo-Jegorij je dobival satirске poteze Sabosa-Dioniza, kar pomeni nekakšen prepoved, a tudi občutno izmalitvenje prvotne osnove. Razumljivo je, a tudi občutno močno vplival zgodovinski razvoj Bele Krajine z neprestanimi politično-verskimi boji in prevratni ter vdori tujih kultur. Zeleni Jurij je najbrž doživel svoj zadnji prepoved s prihodom Uskokov. Dotlej je bilo obredno besedilo najbrž še precej čisto in pristna je bila tudi še prvotna glasba, potem so se pa vrinili drugačni motivi. Tako se je od starodavnega obredja prve setve, posvečenega božanstvu plodnosti, preko združnega majskega obreda, ki je bil v navadi še v prvi polovici prejšnjega stoletja, ohranilo Belokranjcem le skromno pastirsko Jurjevanje.

Opisi Zelenega Jurija

Običaj Zelenega Jurija je bil pri nas opisan že večkrat, a le v »Treh obredjih iz Bele Krajine« z znanstveno resnostjo in temeljitostjo. Fr. Marolt je zbral vse dosegljivo gradivo Jurjevskih pesmi, notalne primere napelov in opise prizorov, ne le iz domače, temveč tudi tuje literature. Tako je prikazal primerjalno induktivno »eno verjetnih praded belokranjskega

ga Zelenega Jurija, oslonjeno delno na nordijsko-slovanski pristni mitični lik Jarila-Jegorija, delno na tuji balkansko-helenski vzor Sabosa-Dioniza«. Ugotovil je, da je osnova metliškega obredja še starodavni, pristni kulturni rej, ki je organsko povezan z obrednimi igrami. Prvotni pomen staroslovanskega žetvenega obredja je že skoraj povsem zastir z drugimi socialnimi momenti. Naglašja pa, da je primerjava s podobnimi tujimi analogijami pokazala, da ta belokranjska ostalina ni le pristen, temveč tudi edinstven primer svoje vrste v Evropi. — Dandanes »Jurja vodijo« belokranjski pastirji katoliki, po nekaterih vaseh črnomojskega in metliškega okrožja že zelo redko, pravi Marolt. Vodijo ga na Jurjevo, to se pravi 24. aprila. Bolj je pa ta običaj še vkoreninjen v okolici Starega trga, Vinice in Preloke. Med staroverci, pravoslavlini in unitiji je Jurjevanje še živ ljudski običaj. V Metliki so hodili tudi »jurjaši« s sosednih hrvatskih krajev. Razen tega so hodili »Jurja voditi« in koledovat »Vlahi«, staroverci z Gorjancev. Zbiralci narodnega blaga so zapisovali običaj Zelenega Jurija v Beli Krajini od sredne prejšnjega stoletja. Prvi je bil J. Tomšič, ki je običaj zapisal l. 1854. Brata Aton in Ivan Navratil sta sledila l. 1878. J. Barle je napisal čez 10 let, l. 1889 je pa zbral podatke o njem š. I. Šašel. Od tedaj se oblika te pastirske igre ni bistveno spremenila. Raziskovalec pa pripominja, da se je spasil dotlej preprosti, a pristni obraz Bele Krajine. »V življenjskih stiskah in bedi, pod pritiskom zapadnjaške civilizacije ter škodljivimi vplivi vračajočih se naših izseljencev se je razkrojilo pristno sožitje ljudstva. Ljudstvo je izgubilo dobro voljo in veselje do svojih starih svojstvenih običajev, preprosto, združno čustvanje je podleglo racionalističnemu, osebnostnemu mišljenju.«

Skrivnost ,ognjenih plesov' v Bolgariji

Pojasniti jo je dr. Panov, ki je plesalce opazoval in fotografiral

Vsako leto na dan sv. Konstantina prireja v bolgarski vasi Pančarevo ob Črnem morju »ognjene ples«, ki so privlačili že mnogo tujcev. Celotnost se je pečala s tem fenomenom. Moški in ženske plesajo in skačejo bosi po žerjavici, ne da bi si opekli noge. Eden najboljših poznavalcev »ognjenih plesov« je dr. Panov. Proučil jih je temeljito od priprave do začetka in konca ter fotografiral plesalce v poedinih fazah plesa. Gledalci prvi hip osupnejo in mislijo, da stoji pred zagonetko. Kako morejo sploh ti preprosti ljudje bosi skakati in plesati po žerjavici, ne da bi si sploh opekli noge? Ali je tu vse v redu, ali gre za varanje ljudi? To vprašanje si zastavi pač vsakdo, ki prvič vidi »ognjene ples«.

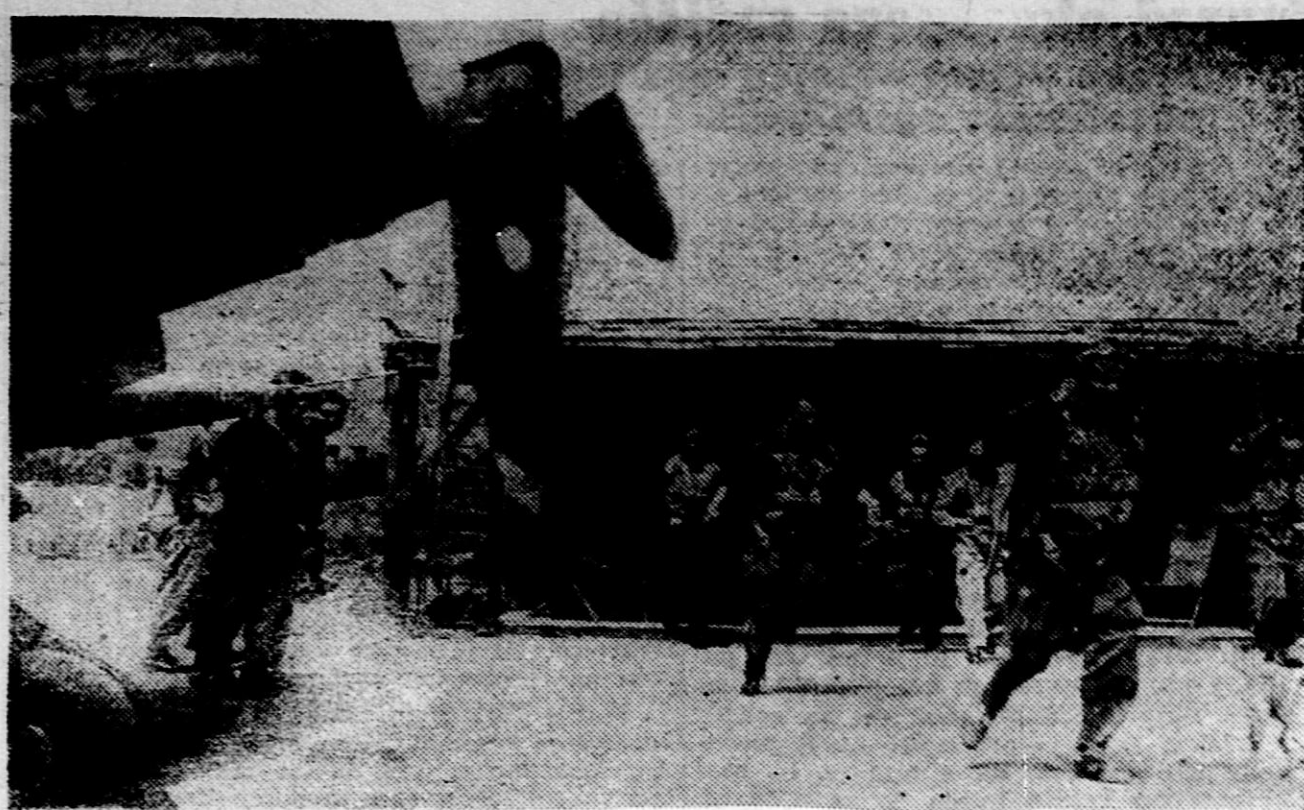
Dr. Panov opozarja na znanstvena poročila o podobnih plesih v Indiji in na Japonskem, kjer je bilo točno dognano, da ljudje res plesajo po žerjavici brez vsakih posledic. Tudi v Pančarevu je ugotovil in dognal s pomočjo fotoaparata, da ljudje res plesajo in skačejo po žerjavici. Prejare tu ni nobene. A kako naj si razlagamo ta fenomen? Morda bi kdo mislil, da imajo ljudje, ki plesajo po žerjavici, tako utrjene noge. Mnogi znanstveniki so mnenja, da gre pri tem za avtosugestijo in železno voljo. Gotovo mora biti človek dovolj pogumen in odločen, če hoče skakati bos po žerjavici ali vročem kamenju. Toda s tem še nismo dobili zadovoljivega odgovora na vprašanje, zakaj si ne opeče nog.

Opazovanja dr. Panova med »ognjenimi plesi« so ga utrdila v naziranjih, da tu ne gre toliko za železno voljo in odločnost, kolikor za primerno pripravo nog. Napadno bi bilo misliti, da si namažejo plesalci stopala s posebno mažo. Tudi dr. Panov je mislil prvotno tako, pa se je pozneje prepričal, da je v zmoti. Nekoč je zopet prisostvoval »ognjenemu plesu«. Ko je ogromna grmada dogorela, da je postala samo še žerjavica, so nastopili godci in takoj sta se pojavila dva moška in ena ženska. Niso pa takoj skočili na žerjavico, temveč so prej poldrugo uro tekali in hodili po travi ter večkrat izginili gledalcem izpred oči. Dr. Panov jim je skrivaj sledil in jih fotografiral, ko so brodili po blatu bližnjega potočka in si drgnili stopala z njim. To je trajalo dobre pol ure, potem pa so se nekaj časa hodili in tekali po travi. Končno so se vrnili k žerjavici.

Pred dobrimi 100 leti se združno Jurjevanje

Posebej je treba opozoriti na raziskovalčev ugotovitev, da je Jurjevanje, ta najstarejši in nedvomno najlepši narodni praznik pred približno 100 leti praznovalo še vse ljudstvo »v pristnem veselju posebnost slovesno«. Po opisu v Carniolu leta 1839 (Joh. Kopelle) so praznovali tedaj Jurjevanje zadnje nedelje aprila, kajti ob delavnikih bi kmet in obrtnik ne utegnili prisostvovati tako imenitni slovesnosti. Tedaj niso prirejali pastirske igre, temveč pravo ljudsko igro velikega obsega. Pri nji je sodelovalo mnogo nastopajočih; v spredu so bili piskarji in trobentači; »drevo«; deček, ovit v zelenje; ženski zbor. Drevo in deček skupaj sta pomenila Zelenega Jurija; piskarji in trobentači so bili obramba (pred besmi), ženski zbor se je pa s priprošjo obračal na dobre višje sile. Med grozljivim piskanjem in tuljenjem obrambne godbe na čelu spredu, blazilo priprošjo sklepnega, ubrano poljočega ženskega zbora in navdušenim vriskanjem mladine so privedli jurjaši dvokilno zeleno božanstvo svečanih korakov preko »vavtare« (Fallthor) v mesto (Crnomelj). Pred komendo, na trgu, so pričakali Zelenega Jurija meščani in vaščani (iz predmestij). Ko je veselje priklopelo do viška, so prilonili drevo ob Stoničevo graščino, dekle ta so pa osmukala in obrala z njega zelene kitje in cvetne vence, lomila pisane prečnike ter pobrala z njih robce in oterace. Medtem so vedli jurjaši okičenega Jurja na kameniti most, da ga vržejo v Dobilčico.

Ze iz tega kratkega opisa nekdanjega Jurjevanja je razvidno, da je bil ta običaj še pred stoletjem mogoč ljudski praznik ter da se je v njem razplamtela ljudska duševnost v žaru pozabljenе davnine.

V nekem italijanskem sredozemskem letalskem oporišču je bil dan znak za vzburno slovec hitijo k svojim letalom

Z ladjo iz Locarna v Milan

V Baslu so se sestali nedavno zastopniki Italije in Švice na pogajanja o regulaciji Po in v zvezi z Milanom ter Lago Maggiore. Zdaj poročajo iz Rima, da so bila pogajanja uspešno zaključena. Takoj po vojni začno graditi prekop, ki bo vezal Milano z Lago Maggiore. Načrti za gradnjo kanala in regulacijo Lago Maggiore do Locarna so že pripravljeni. Prekop se bo začel pri Miorini in bo dolg do Milana 57 km. Vodna pot do Locarna bo pa dolga 705 km.

Grof Szechenyi umrl

V Budimpešti je umrl predsednik gornjega doma madžarskega parlamenta, grof Szechenyi, star 76 let. Grof Bertalan Szechenyi je bil rojen l. 1866. v Oedenburgu. Po študijah je mnogo potoval po Evropi, Aziji in Afriki. Leta 1912 je bil izvoljen za predsednika madžarskega madžarskega zbora. Leta 1935 pa za predsednika gornjega doma. Državni upravitelj je njegovi vdovi brzojavno izrazil sožalje. Na zadnji poti so spremljali pokojnika člani državnega zbora, vlade in predstavniki javnosti.

Nemške knjige v Srbiji

V zadnjih dveh letih, torej po zlomu bivše Jugoslavije, je bilo uvoženih v Srbijo nad 250.000 nemških knjig, med njimi 20.000 izvodov znanega Hitlerjevega dela »Mein Kampf«.

Madžarsko - španska solidarnost

»Magyar Ország« priobčuje razgovor svojega posebnega poročevalca z državnim tajnikom v španskem prostnem ministrstvu Rutbio, ki je naglašal, da je na pravni prihod generala Franca na krmilo konec španske diktature. Madžarska in pa španija naj izpolnita v Evropi podobno duhovno poslanstvo. Oba naroda branita kulturne dobrine zapada in verujeta v višje duhovne vrednote Evrope. Madžarska kakor tudi španija sta branili Evropo pred azijsko invazijo.

V zrcalu anekdot

Kraljica Viktorija

Angleška kraljica Viktorija je bila vzgojena strogo v puritanskem duhu in zato ni trpela, če so moški člani njene rodbine brez potrebe zapravljali denar. Nekoč je prejela stara kraljica od svojega nečaka pismo, ki ji je v njem pisal, da potrebuje 200 funtov, ker mora poravnati dolg, ki ga je napravil pri kvartanju. Prešil jo je, naj mu posli ta denar.

Kraljico je razjezila zapravljivost njenega mladega nečaka in namesto denarja mu je poslala naslednje pismo:

»Dragi moj nečak! Niti na misel mi ne pride, da bi podpirala Tvojo lahkomišelnost. Človek, ki kvarta, mora imeti toliko denarja, da lahko tudi izgublja, ne da bi se mu bilo treba zanašati na tujo pomoč...«

Denarja mu seveda ni poslala, pač se je pa morala kljub vsej svoji strogosti od srca nasmejati, ko je prejel od svojega nečaka odgovor.

»Draga babica! — ji je pisal princ. — Ko sem dobil Tvoj odgovor, se prvi hip nisem počutil posebno srečnega. Tistih 200 funtov, draga babica, bi ne pomenilo zate nič, meni bi pa bilo z njimi mnogo pomagano. Sicer pa tudi tako nisem napravil slabe kupčije. Tvoje pismo sem prodal nekemu bogatemu Američanu, ki zbira avto-

grame in rokopise slavnih ljudi. Dobil sem zanj 600 funtov. Človek si mora pač pomagati kakor ve in zna, draga babica... Tvoj nečak...«

Bernard Shaw

Neki ameriški filmski režiser je več mesecev prigovarjal Bernardu Shawu, naj mu dovoli filmanje neke njegove drame. Slavni pisatelj je končno pristal na to in obljubil, da mu pošlje drugi dan pismo dovoljenje. In res je prejel režiser drugo jutro pismo, glaseče se:

— Dragi gospod, sprejemam Vaše predloge. S ponudnim honorarjem sem povsem zadovoljen, toda za filmanje mojega dela zahtevam še tole: 1. da ne bo nikjer omenjeno moje ime; 2. da se v filmu izpremeni vsa imena oseb; 3. da vsebina filma ne bo imela nič skupnega z vsebino moje drame. — Vaš udani — Bernard Shaw.

Napoleon

— Kako to, Sire, — je vprašala neka lepota Napoleona, — da po tolikih svojih zmagah še vedno hrepenite po novih lavorih?

— A kako to, da se vi še vedno šminirate, čeprav ste tako lepi? — ji je odgovoril Napoleon z vprašanjem.

Bernard Shaw

Bernard Shaw ne trpi, da bi ga med delom kdo motil. Z ljudmi, ki niso obzirni z njim in ki ga med delom nadlegujejo, je Shaw navadno kratek in jasen. Nekoč se je zgledil pri njem neki novinar, da bi dobil odgovor na nekatera vprašanja. Med drugim je vprašal starejša šaljivca, ali ga novinarji pogosto nadlegujejo z vprašanji.

— Zelo pogosto, — mu je odgovoril Shaw.

— Kako se jih pa odkrižate?

— Kaj enostavno — odgovorim jim, da sem se umaknil iz javnega življenja in da ne pišem več.

— Imenitno! Kaj pa trenutno pišete? — je nadaljeval novinar.

— Ne pišem več — umaknil sem se iz javnega življenja! — mu je odgovoril Shaw.

Clark Gable

Clark Gable je srečal nekega dne na ulici neko znano filmsko igralko, ki je vedel o nji v Hollywoodu že vsak otrok, da ima vedno celo vrsto ljubčkov. Igralka je bila v zalni obleki in Clark Gable jo je vprašal, kaj se ji je zgodilo.

Ze štiri dni sem vdova, — mu je odgovorila.

— Zares? — je dejal Clark Gable sočutno. — Kdo je pa umrl?

Voltaire

Nekoč je neka mlada dama vprašala Voltairea, ali pozna jo po njegovem mnenju v raju zakonsko življenje.

— Ne! — je odgovoril Voltaire odločno.

— Iz česa pa sklemate to? — je vprašala dama radovedno.

— Ker v zakonskem življenju ni raja, — ji je odgovoril filozof.

Mendelsohn

Filozof Mendelsohn je bil po poklicu knjigovodja. Nekoč je nekdo v njegovi navzočnosti pripomnil, da je svet prav za prav zelo slabo urejen. Kaj pa je to, — da mora biti mož, kakor ste vi odvisen od čisto neznanega človeka, kakor je recimo vaš šef, — se je jezil dotični.

Vprav nasprotno, — je odgovoril Mendelsohn. — Po mojem mnenju je pa prav tako. Če bi bil recimo jaz šef, bi tega človeka nikoli ne vzel za svojega knjigovodjo in siromak bi bil zdaj brez službe.

nekam zamišljen poudarek. Nato je spet zamrmrala:

»Res imenitna misel!«

Gospa Fordova, ki vse dotlej ni mogla odtrgati oči od svojega Ogdena, je ob šumenju svilnenih oblačil burno planila k njemu in ga stisnila k sebi.

»Sinko moj!«

Ni vsakomur dano, da bi se znal v trenutkih velike ganjenosti pravilno vesti; Ogden se že ni znal, ampak se je osorno iztrgal materi iz objema.

»Imaš cigareto?« je vprašal.

»Bil je od sile zaprni fant. V telesnem pogledu mu je bil portret, ki je stal na stolu, več ko pravičen: naslikan od ljubice mamične roke, se mu je vprav laskal. Kazal ga je debelega in napihnjenega, a v resnici je bil še dokaj bolj debel in napihnjen; mrkoba in nasršenost njegovega obraza je bila pri sliki odurna, pri živem modelu pa kar strahotna. Toda umetnost — zlasti pa umetnost diletantov — ima svoje meje, in tudi o tem portretu je bilo treba reči, da niti od daleč ne dohaja resničnosti. Ta obraz ni imel nobene naravne črte več. Narobe, zbujal je vtis, da je videl vse, kar more življenje dati človeku, in da ne izraža zdaj nikoli nič drugega kakor trudnost in pusto naveličanost. Pri tem se je vedel Ogden kakor odrasel in vrhu vsega še zelo neljubezniv mlad mož.

Celo gospo Fordovo je pogled na sina kar nekam ohladil. Posiljeno se je zasmejala.

»Sama stvarnost te je, dragec!« je

P. G. WODEHOUSE:

3

Mala Pepita

Humorističen roman

»Hudimana!« je vzkliknil in se mahoma obrnil, »kaj pa Stanborough? Kaj storiš za Stanboroughom? Ali mu smem reči, naj še počaka? Spodaj je, veste!«

»Da, da, recite gospodu Stanboroughu, da mi je silno žal, ker sem ga morala pustiti spodaj, in da ga prosim, naj me čez nekaj minut pričakuje v palmovi dvorani.«

Lorda Mountryja je navdihnila pametna misel.

»Povabim ga na kozarec pijače,« je rekel.

»Tako, tako, na kar koli. In zdaj, lord Mountry, je res treba, da greste. Dobro vem, da sem nevljudna, a vidite, nekaj mi pravi: moj sin... se vrača k meni.«

Plemenitost čustev, ki jo je bil podedoval po viteških prednikih, je izpodbudila njegovo lordstvo kakor ostroga. Nedoločno, a vendar dovolj jasno je uganil, da se obeta prizor, pri katerem bi bila njegova navzočnost docela odveč. Svidenje matere s sinom, ki ga je pred letom dni zadnjič objela, je nekaj svetega; zato se je po bliskovito obrnil in planil

čez prag. Pri tem pa je buhnil v nekoga, ki je pravkar prihajal, in v naslednjem trenutku se je že znova sklanjal k tlom ter pobiral palico in klobuk.

Tista, ki jo je bil zagledal pred seboj, je bila mladenka visoke rasti in nenavadne lepote, čeprav bi se bil zdel izraz njenega obličja marsikomu cinčen in trd. S seboj je vodila čokatega, debelega dečka kakih štirinajst let, čigar podobnost s portretom je lordu takoj povedala, kdo je. Dekle ga je držalo za roko; dasi je bil prav za prav on krivec trčenja, se je vendar delal užaljenega, kajti s hladno mršnjo je ošinil sklonjenega pairja in izrekel svoje mnenje o njem z eno samo besedo:

»Tepec!«

Lord Mountry se je vzravnal.

»Prosim oprostjenja,« je rekel, menda še sedmič, kar se je bila zgodila nesreča.

Zdaj je bil do kraja zbežan in prepačen. Svet, ki ga je obdajal, se mu je zdel poln oči: oči gospe Fordove so ga podile: »Tak spravite se že!«; Ogdenove so ga zmerjale: »Tepec!«; oči portreta: »Bebec!« in velike, sive, hladne, podsmehljive in zaničljive oči prečudno lepe mladenke so govorile — vsaj lordu v njegovi vročini se je tako zdelo: »Kdo je ta kuhani rak, ki se mi motovili pod nogami?«

»Prosim... prosim oprostjenja,« je ponovil.

»Drugič glejte, kam stopite,« je strogo pripomnil Ogden.

»Nič ne de, nič ne de,« se je oglasilo dekle. »Naju predstaviti, Nesta?«

»Lord Mountry... Gospodična Drassilisova,« je rekla gospa Fordova.

»Bojim se, da sva pregnala lorda Mountryja,« je rekla mladenka; in njene oči so se zazdele njegovemu lordstvu še bolj sive, hladne, podsmehljive in zaničljive kakor prej. Utpaljal se je v njih kakor neroden plavalec v globoki vodi.

»Ne, ne,« je zajecjal, »častno besedo vam dam, da ne, gospodična. Pravkar sem se bil poslovil. Do svidenja. Kaj ne, gospa Fordova, da mi ne boste pozabili čim prej kaj sporočiti zastra jahte? Sijajno se bomo zabavali. Do svidenja; do svidenja, gospodična Drassilisova.«

Za hipec je pogledal Ogdena, kakor da ne bi vedel, ali naj odgovori tudi njega; menda ga je pustil pogum na cedilo, kajti obrnil se je in jo popihal na vrat na nos. Iz globine hodnika se je začulo trkanje njegove palice, ki je odsakovala od tal.

Cintija Drassilis je zaprla vrata in se nasmejala.

»Živčen fant!« je pripomnila. »Kaj je mislil s tem, kar ti je rekel o nekakšni jahti, Nesta?«

Gospa Fordova je siloma odtrgala zamaknjene oči od svojega Ogdena in odgovorila:

»Oh, nič. Gre za to, da bi nas prihodnji teden večja družba odplula z njegovo jahto v južno Francijo.«

»Kakšna imenitna misel!« Cintijin glas je imel